

"Албанци нису желели да живе у Србији и ја им признајем то право, али ни Срби не желе да живе на независном Косову. Ја очекујем да им ви, као демократа, признате то исто право, рекао је недавно актуелни потпредседник српске владе Ивица Дачић државном секретару Аустрије Волфгангу Волднеру. Како би лепо било да је наш министар мислио на све Србе који живе на Косову и Метохији, али није. Мислио је на само оне северно од Ибра, који се већ два месеца храбро боре за своја права. Нас, јужне, и не помињу, па испада да ми хоћемо да живимо у такозваном независном Косову! У ствари, по неким нашим политичарима, ми више не живимо ни на Косову јер је Косово само северно од Ибра а ми смо "енклава Грачаница, енклава Велика Хоча, енклава Ораховац, енклава Осојане, енклава Штрпце.....". Где год и један Србин живи, он је у енклави. Чудно, а заклела бих се да у Уставу Републике Србије пише да смо ми јужна српска покрајина и зовемо се Косово и Метохија, без икаквих унутрашњих подела по странама света. Када проживите све што смо ми проживели (и даље преживљавамо), много вам смета када уместо Метохије неко каже "енклава Ораховац".

Када нешто желиш да промениш, заборавиш, избришеш, прво почнеш тако што то избациш из говорне употребе или замениш неким другим појмом. То нам је јасно, потпуно јасно. Замислите само тај осећај запостављености када вас више нико ни не помиње онако како Устав налаже, о обиласку и да не говорим. Да вас помену једино када неког од вас убију или претуку, као Александра Путника из Велике Хоче или Небојшу Ђурића из Осојана. И онда не кажу да сте из Метохије, него из "енклаве Ораховац и из енклаве Осојане", па се питаш од када живиш у енклави? За оне који нису баш упознати: не причам овде о неколико стотина људи већ о неколико десетина хиљада људи. То је број много већи од броја оних храбрих Срба северно од Ибра. Имамо и нешто преко хиљаду ђака више од њих. Много нас је више, а не знамо где живимо, знамо само где хоћемо и где нас очигледно неће. На целом Косову и Метохији је изузетно тешко бити Србин, али најтеже је онима у Метохији. Зато што су одвојени од већих српских места, зато што трпе зулум, зато што су их убијали и још увек то раде само зато што су Срби. Желим да подсетим да они постоје и да су величанствени. Они не живе у енклавама већ у модерним логорима и тешко прихватају чињеницу да су колатерална штета своје државе.

У Гораждевцу, Великој Хочи, делу Ораховца остало је њих највише. Како су успели знају они сами. Сачували су своје домове и више од деценије не живе, већ имитирају живот. Зашто? Најновији примери убијања и батињања најбоље сведоче колика им је слобода кретања и колко су се ствари на Косову и Метохији промениле у последњих 12 година. Већа је истина да су се навикли на ненормалан начин живота, тотално бесправан, па више и не обраћају пажњу на притиске са свих страна, већ прогутају неправду и кажу,

добро је док смо живи. Преживели су они и без хране, лекова, окружени бодљикавом жицом многе тешке тренутке. Сада им је та жица склоњена, али она и даље постоји. Тако невидљивој бодље су јој многе веће и оштрије. Дакићи и Јововићи су у Гораждевцу дочекали оно најтеже што се родитељу може догодити, смрт своје деце. Многе су још фамилије завијене у црно остале на плодној метохијској земљи не да живе, већ да тугују и трпе. Тако су дочекали и прве повратнике у Осојану а потом и у другим местима. Повратници у Осојану буквално су месецима живели у кавезу који је направљен од стране КФОР-а, који их је чувао. Добијање дозволе за њихов обилазак било је право умеће, а толико година после они кажу да се и даље осећају као екперимент. Њихов повратак, нажалост, није донео бољи и мирнији живот Србима у Метохији. Почели су сви заједно да трпе.

Повратници у Бичи и Грабцу, селима у општини Клина, са великом радошћу су својим рукама крчили коров и шут са својих имања како би им се сазидале нове куће. У њих су се уселили и спавали на душецима а седело се на два блока која су претекла од зидања. Преко њих је била постављена даска предходно орибана од малтера. И тако месецима. У тој својој сиротињи делили су конзерве из хуманитарне помоћи и поносно носили муку и немаштину. Скоро 10 година од повратка ретко ко се од њих снашао, запослио. Они још увек трпе. Повратници у Брестовику, Сиги, Љевоши, Белом Пољу у општини Пећ деле исту судбину, вратили су се и покушавају да живе. Ништа боље не пролазе ни повратници који се последњих година враћају преко такозваног косовског министарства за повратак. Оно што они имају све је само није живот. Они не могу да путују када то хоће већ само два пута недељно када из села иду такозвани конвоји. У многим местима немају никакву здравствену заштиту већ их лекари обилазе једном или два пута недељно. Градови за које су до 1999. године били везани више немају уопште Срба или су то само старији људи. У већини повратничких места још увек не постоје школе. За злодела над њима никада нико није ухваћен и осуђен. Истрага о убиству деце на Бистрици је затворена. Због свега што трпе они су величанствени и не прихватају и не заслужују поделе на Србе са севера Косова и Србе из енклава, већ само желе да се поштује Устав Републике Србије. Свесни су да је тешко, али очекују борбу, јер они жртвују себе и своје породице упркос свему. Ако не знате како, проведите неколико дана са њима. Научићете како се достојанствено подносе притисци када знате шта браните.